

1749

109

1749

MEMORIAM
MEDICORUM
THORUNEN-
SIUM,

EX ANTIQVIS HIST. THORUN.
 MONUMENTIS RENOVARE
 ET CARMINE ADUMBRARE
 VOLEBAT

JAC. ZABLERUS, Pann.
 GYMN. PROF. EXTR.

THORUNI,

Impressit Ioh. Nicolai, NOBIL. SENAT. & GYMNASII Typographus.

LIBRARY OF THE
 UNIVERSITY OF
 TORONTO

Nobilissimis, Ampliff. & Experientissimis,
DOMINO

**SIMONI
WEISSIO,**

Philos. & Medic. Doct.

Itemque Physico Thorun. excellentissimo,
DIEM ONOMASTICUM

D. 28. Octob. Anno 1719.

Feliciter celebranti :

DOMINO
CHR. GAULIKE,

Med. Doct. & Practico celeberrimo :

DOMINO
JOH. VOGETIO,

Med. Doct. & Practico famigeratissimo :

DOMINO
**FAB. ERNESTO
HORNIO,**

Med. Doct. spectatissimo ,

PATRONIS & FAUTORIBUS SUMMIS;

MNEMOSTNON HOCCE

MEDICUM,

Ea qua par est animi

Observantia & cultu

Cam voto omnigenæ prosperitatis

D. D. Q.

AUTOR.

KSIĄŻNICA MIEJSKA
IM. KOPERNIKA
W TORUNIU

Uper Thespiades tenui cecinere Minerva
Presbyteros sanctosque duces, quos incluta quondam
Vistula mirata est pulcro vicina Thoruno.
Multum illi ingenio & scriptis valere: disertis,
Constantes, virtute graves, vitaque decori.
Non odiis, non blanditiis cessere; sed illos
Magnus honos superum, recti mens conscia, sana
Relligio, populique salus, incumbere Verbo
Impulit, & sacris vigiles impendere noctes.
Horum fama virum fastis celebrata perennes 10
Ducet in orbe moras, nulloque intercidet ævo.
Nunc iterum Pimplea jubet tentare lacertos,
Dicereque illustres Medicos, quos læta Boruffis
Sidera demisere polo volventibus annis,
Et quos inprimis celebrata Thoronia myrto
Implicat æterno & celsum caput æthere miscet,
Tota quibus natura patet, qui semina mundi
Tellurisque arcana tenent, queis dia potestas
Indulfit validis morbos ægitare flagellis,
Et vexare febres fessisque expellere membris 20
Trans Styga, trans Erebum, actenebris sepelire Gigantum.
Hinc canere incipiam, quando me maximus urget
Artis honos, facilesque jubent cantare Camœnæ.

Ac merito in Vestras carmen diffundere laudes
Sustineo, quos magna parens sibi fecit alumnos,
Queis referata dedit rerum mysteria, quanta
Altra vel effundunt, gremio vel Tethyos unda
Sacra tenet, tum Vesta tegit, Plutusque cavernis
Dona metallorum ac lapidum pretiosa recondit.
Nam si fœdatis animis abstergere fordes, 30
Pellere avaritiam, Venerem, moresque superbos,
Menteisque immerfas cœno lucrariæ astris,
Magna sacerdotis laus est multæque salutis:
Tum magnus debetur honos, si corpora sana,
Sidereæ mentis penetralia, servat & auget
Naturæ consultus, & atros pellere morbos
Intendit, moles animam ne deprimat ægram.
Vos igitur nostri præfulgida sidera cœli,
Si rerum natura parens Vos forte vacare,
Pallida si Morbona finit requiescere ab ardua 40
Mole, altas quæ sæpe solet distringere mentes:
Ferte aures patulas, lingvis animisque favete,
Dum celeri Famæ Vestræ præconia laudis
Expono numeris & commendare laboro.
Svavius ibit opus, modicum si gratia carmen
Juverit, atque aliquis Phœbus dignabitur illud.
Tuque simul WEISSI, custos cœlestis Hygeiæ,
Quem tantum Hippocrates stupet & Galenus alumnum;
Natalemque diem mecum cupit esse beatum:
Dexter ades vatemque juva, neu forte fatiscat. 50
Pegaseus sonipes æquo Te iudice curret
Acrior, atque lubens strictas tolerabit habenas.
Sic mihi, dum Clio liquido spatiat Olympo,

A

Applau-

Applauduntque deæ variis concentibus astra,
Melpomene cedit validas in carmina vires,
Fonteque Dircaeo sitientia proluet ora.

Sed quid principio referam, quæ exordia sumam,

Dum claros cupio Medicos narrare Thoronæ,
Artisque Atlantes tenui deducere plectro?
Nam veluti, qui sollicitus rimatur arenas

Montibus Eois, dubitat quam condere gemmam

Debeat: hinc adamas atque hinc invitat iaspis,

Lamina pemulcet viridi fulgore smaragdus,

Præstringitque iterum scintillans igne pyropus:

Sic mihi suspensam fert rerum copia mentem:

Quos primo cantare loco, quos deinde secundo

Fas fiet, addubito: cunctis quod adorea laudis

Ingenio ex æquo parta est, Famæque reposta

Limine præcelso, & pariter præcordia Titan

Conscia naturæ finxit meliore metallo.

Verum age mens, Phœbi curas studiumque perenne

Læta refer, primus Phœbus quando intulit orbi

Pharmaca, divinosque ex arce invenit honores.

Ille auris liquidis nuper delatus Olympo

Constitit, ut, quales Medicos produxerit ætas,

Musarum emporijs altos, literisque renatis

Viderit illustres, nossetque & præmia ferret,

Adventasse Deum sublimis sensit Olympus,

Subsiliit sonitumque dedit, tum conscia rupes

Ipsa Dei sacrumque nemus simul omne tremebat.

Fonti Pegaseo quoque largior unda fluebat,

Ridebant docti permisti floribus amnes.

Et quid multa? throno residens Latonia proles,

Aonidum præcinctâ choro, sic ore loquuta est:

Religionis honos postquam caligine pulsa

Redditus est orbi Latiumque emerit ab umbris,

Græcia & Ausonia est constanti fœdere nexa,

Innumeros vates Arpinæque artis alumnos

Conspexit Titan. Pars illustrare Platonem

Partisque Stagyritæ nodos dissolvere cœpit.

Quam multi historiis infudaverè notandis,

Grandia ne regum atque heroum facta laterent.

Quot cœlo æquavit, subtiles dia Mathefis

Quos fecit; regnisque simul dedit esse salubres.

Ac ne Theiologia regnum confisteret arcis

Limitibus, lingvasque dedi & mysteria nosse

Magna Palæstina. Hic Arabum monumenta volutat,

Ille Syros, iste Æthiopus, Pœnosque verustos

Scruratur: gremio quid Persæ, quidve Chineses

(Gens abstrusa) suo foveant, hoc panditur ævo.

Dicite sed Musæ, quales produxit Olympus,

Aoniis totum qui fontibus irrigat orbem,

Qui nuper fuerint illustres arte medendi:

Sive illi lentis coxerunt ighibus herbas,

Pæstanaeque rosas oleum sudare magistri

Discipulos docuerè suos; sive arte metallum

Ætnea liquidum dederunt, melioreque forma
 Imbuerunt; five, humano dum viscere mergunt
 Sæpe manus, fibras tenues, occultaque vasa,
 Oscula venarum, & quali compagine tota 110
 Corporis humani (res ardua) machina constet,
 Solliciti indagant & vincula cæca retexunt.
 Dicite Pierides sanctæ mea cura sorores,
 Qui fidas pepulere febres, cordisque dolores,
 Qui podagram, phthisin, & sacros ossibus ignes,
 Morbosque astrales, stygiæ contagia pestis,
 Mille lues alias præstante Machaonis arte
 Sustulerint. Nolo veteres produciæ amplam
 In scenam Medicos, quorum notissima servat
 Nomina & Ausoniæ tellus & fama Pelasga. 120
 Quin illos proferte alacres, quos inclurus orbis
 Pulsa barbarie, literis quos Roma renatis
 Insigneis habuit vitæque artisque statores.
 Prodeat Italia, imperii lætissima nostri,
 Armorum, legumque parens, fœcundaque doctis
 Ingeniis, quæ prima dedit cunabula Musis,
 Postquam illas acies iussit lunata tyranni
 Ire loco, ac dominam superatis Alpibus orbis
 Grajorum ditare libris, ornare magistris.
 Prodeat Hesperie rutilo fulgentior ostro, 130
 Enarretque viros, quales Epidaurius heros
 Et gremio natura fovens concefferit illi.
 Gallia docta veni, cui candida lilia vestem
 Prætexunt, roseis Charites residere labellis
 Dignantur: dic divitias, quas munere divum
 Læta tenes. Tuque Anglia ades comitante Batava
 Gente, pares animos nacta & subnixa columnis
 Regibus, atque ducum effusis provecta talentis.
 Huc ades & causam Germania celsa perora,
 Heroasque effer medicos, quos ordine longo 140
 Suspicio enatos. Vos Balthica dicite stagna,
 Vistula Sarmatici nympe pulcerrima regni:
 Incola Carpathiæ, Grani potator & Istri:
 Dicite, Pæoniæ si quos sollertia dextræ
 Claravit, succos studio rimata fideles,
 Huc properent, laurum capiant, pulcræque corollam,
 Quam dudum Aonides nexam servantque foventque,
 Miscentes jubar æternum famamque perennem.

Dixerat hæc Phœbus, mox barbiton increpat. Olli
 Calliope roseo sic protinus ore loqvuta est: 150
 Phœbe pater, merito cura hæc tua pectora tangit:
 Pharmaca primus enim miscens mortalibus ægris,
 Pulsa morte dabas aura vitæque fruisi,
 Arte salutifera æternos es nactus honores,
 Concilio divum inferus cœloque repostus.
 Sed quid opus (veniam dictis licet ante precari)
 Tot gentes excire locis, & sistere Olympo
 Mille viros? Non Italiæ, non Galliæ, & ipsi
 Nunc vacat Hesperia. Studiis asperrima belli

Teutona gens pulsat Siculos & tentat Iberos, 160
 Cimbria jam dudum sævis colliditur armis,
 Anglia per vada falsa ruit, comitesque Batavi
 Gradivo cupiunt non & litare Galeno.
 Quin, illi inter se dum fervida prælia miscent,
 Nomina pace Tua Medicorum pandere possem,
 Quos gens quæque tulit celebres, atque inserit astris,
 Et quorum æterni iverunt in sæcula libri.
 Optaremque simul, piscosa Borussia quantos,
 Cynthie, produxit Medicos, exponere verbis.
 Sed me jam pridem famosa Thoronia jussit 170
 Thesauros proferre suos & dicere natos
 Ordine, quos etiam ridens adamavit Apollo.
 Prussiacam terram, qua limpida Vistula stringit,
 Divesque electro Oceanus qua proluit undis,
 Treis habitant æqua connexæ sorte sorores.
 Quæ propior pelago est opulenta *Gedania*, magnis
 Auctibus evecta ad rerum fastigia summa,
 Immenso præcincta mari munitaque cellis
 Aggeribus, reges ridet Martemque ferocem.
 Hac *Elbinga* minor, doctoque instructa Senatu, 180
 Ædibus & templis ornatior atque Lyceo,
 Olim dives opum, quando hac statione Britanni
 Et portu poterant pulcras deponere merces.
 Tertia, quam dixi, turrita THORONIA magnum
 Nacta olim nomen, regumque evecta favore,
 Civibus armatis gaudet, simul æde Minervæ
 Ac Themidos clarum tota caput extulit ora,
 Fulget imaginibus priscis titulisque superbit
 Doctorum, queis Phœbe tuus celebratur Olympus.
 Claruit imprimis Medicis, qui sæpe salutem 190
 Procurare urbi, lentam depellere pestem,
 Exarmare febres poterant & sistere manes.
 Si tamen est animus cunctos ex ordine claros
 Noscere, & æterna dignari nomina lauru:
 Cynthie, Mercurium jubeas producere manes,
 Qui dudum Elysiis sylvis spaciuntur & hortis.
 Horum facta Tibi sacunda Thoronia promet,
 Dictisque evincet, tot divina arte fuisse
 Antiquis similes, qua Prussia tenditur alma,
 Quot literatores Græcæ Ausoniæque peritos 200
 Lingvæ, & cum stellis numero certare putasti.
 Annuit his dictis Phœbus, iubet ire nepotem
 Atlantis Maja genitum, & Plutonia regna
 Tentare, ut superas possent evadere ad auras,
 (Ni fata obsistant) quæ pulcra Thoronia quondam
 Extulit, & Phœbo laudavit pignora Musa.
 Ergo dei monitis parens Cyllenius ales
 Assumit virgæm & pinnatas subligat alas.
 Sic monte emissus cello ruit ocyor Euro,
 Immensum magnis dum passibus æthera findit, 210
 Qua volat ambrosiis afflantur odoribus auræ,
 Præsentisque dei vultum ac vestigia signant,
Et

Et jam permensus spatium profundius, almam
 Tellurem pedibus tangit sedesque beatas,
 Ver ubi perpetuum ridet, solesque benigni
 Hercas adspiciunt natos melioribus annis.
 Illi plaudebant pedibus Pæana canentes,
 Gens secura mali: non illam Sirius ardens,
 Non Corus, nudos nivibus qui conspuit agros,
 Afflabat: non livor edax, non pallida cura, 220
 Non telum sternebat humi. Pax aurea ubique,
 Summus amor, membrisque vigor manet usque perennis:
 Non cani immutant faciem, non ruga senilis.
 Constat hic subito turba Cyllenius heros
 Fortunatorum cinctus, mox voce sonora
 Infr: Adeste omnes, quos clara Thoronia quondam
 Materno fovit gremio, coluitque medendi
 Artibus illustres. Volventes stamina Parcæ
 Cum Jove permittunt, & vester Phœbus, Olympo
 Qui celso residet, mecum jubet ire frequentes. 230
 Huc proferte gradum, veteres emergite ad auras
 Me duce: Vos Phœbo patrias & nomina vestra
 Dicite, Pæonia si quis præcelluit arte.
 Causam suscipiet dicetque Thoronia mater:
 Sed laurum æternam doctus præcinget Apollo.
 Dixerat: heroes multi penetrantque ruuntque
 Per socios, & Mercurium per inane sequuntur
 Ætheris immenso tractu, qua magnus Olympus
 Terris confurgit mediis, & sidera pulsat.
 Ut magnum sensere deum doctasque sorores, 240
 Scindit se nubes, claraque in luce refulgent
 Elyfii cives. Illis se lætior offert,
 Natosque agnoscens complexa Thoronia mater
 Ad Phœbum ducit, cui supplex talia fatur:
 Maxime Musarum præses, quem pharmaca primum
 Autorem agnoscunt, vitam qui vatibus affers,
 Magnosque inspiras animos aperisque futura!
 Fama potens nostras etiam pervenit ad oras,
 Vistula ubi pelago propior vada falsa Trionum
 Miratur, quid Phœbe pares, quid scire labores. 250
 Scilicet Europæ Medicos pernoscere gestis,
 Artibus ingenuis quales literisque renatis
 Illa dedit, fovitque recens hæc doctior ætas.
 Et jam quos gremio susceperit Italis alma,
 Gallia & Hesperie, Germania, quosve Britanni
 Et Belgæ heroes numerent, queis nympha Borussa
 Destuat electrum & gemmantes porrigat herbas:
 Illæ omnes dicent clauso sua pignora Jano.
 Ast ego cum natis adsum, qui sæpe salutem
 Attulerunt urbi, atque insignes arte medendi 260
 Profectus fecere. Dato mihi Phœbe precanti,
 Dumque meæ sobolis celebrata volumina, famam,
 Nomina pertexo, dictis advortito mentem.

Postquam majores pulcrum statuere Thorunum,
 Turretsque evalidæ steterant: *Astræa* vicissim

Collectos gavisa homines & cernere vicos,
Ipsa salutiferas leges, ubi Curia surgit,
Ambrosiis scripsit digitis iussitque tenere.
Eusebie ritus docuit cultumque superni
Numinis, ac templis auratas addidit aras, 270
Presbyterosque pios, populum qui sacra docerent.
Pierides junctis operis Pallasque Lyceum
Dedicat Ausoniis literis simul atque Pelasgis
Delubrum esse jubet, durare in sæcula multa.
Copia læta suo profudit munera cornu,
Munera queis possint opulentæ reddier urbes :
Insuper & flumen compescuit aggere longo
Vicinum, iussitque alveum servare secundum.
Illo flava Ceres arvis prognata potentum
Sauromatum vehitur, magna & granaria turgent. 280
Ne tamen atra lues civeis depasceret, orbos
Aut faceret natos & matres prole carentes :
Accessit formosa *Salus*, herbasque salubreis
Plenis disperfit calathis, curæque medentum
Urbem commisit (si vexent fata) tuendam.

Primus hic est Janus BELLÆUS, fidere fausto

Civibus oblatu: cujus solertia cunctos
Defixos habuit, devinctum cura Senatum.
Sane habui civem magnum fovique lubenter
Guilelmum Haltovium, mihi gratum artisque peritum 290
Pæoniæ : ast illum fata invidere Borussis,
Lipsiacas etenim studiis ornavit Athenas,
Et Martisburgi sacris operatus utrumque
Officium explevit. Multos in scœnore nummos
Ille habuit, Patriæque memor non pauca remisit
Postremis tabulis. Servat solertior illas
Curia, posteritas civis miratur amorem.
Bellæi tamen integritas doctrinaque multis
Opportuna fuit, Patrum meruitque favorem.
Nec nocuit statuisse modum quid posceret ille, 300
Quæ Cives & quæ peregrini munera ferrent.
Pellere avaritiam decuit, quæ gurgitis instar
Omnia consumit, patulis & faucibus aurum
Undique rimatur: peregrinæ prodiga vitæ,
Dum sibi sit melius. Tamen illi cura Senatus
Et sedem & cultum vitæ prospexit honestum.
Contentus partis & erat satis ille beatus
Bellæus, belli invetus, celebrataque primis
Ob decus atque fidem perdurant nomina factis.

Hic, qui grandævus Bellæo proximus adstat, 310
Ille est MONTAGRIUS, quem docta Silesia misit.
Mons est exilis, qui nomen traxit ab auro,
Venis auriferis dives, & tempore longo
Abdita visceribus fovit fuditque metalla.
Hic natus, magno ingenio quod præditus esset,
Artibus eminuit cunctis, quas dia potestas
Mortales docuit. Patrium primo ille Lyceum
Ornavit studijs, & mox Culmense labore

Hercu-

Herculeo formavit, & amplo lumine mentes
Perfudit juvenum. Celeberrima Leucoris illi 320
Haud invita dedit summos contingere honores.
Magna quadragenis annis stipendia gratum
Contulit & longa decoravit laude Thorunum.
Ingenio quanto & qua polluit ille Minerva,
Dicant aureoli libri, quos dexter Apollo
Inspiravit ei. Nam quid Meteora per omnem
Æthera, quid stellæ valeant cœlumque profundum,
Mens hominis quantum vegetet diffusa per artus,
Quid Logice mentem, varios quidve Ethica mores
Adjuvet, hæc inquam facunda volumina monstrant. 330

Non planè incelebres hoc CZIRENBERGIUS ævo
PYRNEŒSQUE fuere: illum prælustre Gedanum,
Hunc opportune dominatrix Austria misit,
Nimirum morbi bruta tellure coorti,
Aut ira superum præcelso fidere missi,
Crinibus extensis arsit cum forte cometes,
Surgebant subito ac spoliabant civibus urbem.
Semina multa volant pestis, pecorumque hominumque
Maxima fit strages, depascit flamma medullas,
Corpora tota rubent, atque imis diditur ignis 340
Visceribus: turgent oculi, spumantiaque ora
Deficiunt, cuncta apparent præŒagia mortis.
Tunc opus est animis & multa valentibus herbis,
Inferiis quum tota datur gens, atque sepulcrum
Assurgunt moles, & tabem contrahit æther.
Ast illi intrepidi miscebant pharmaca, mater
Qualia vel natura dedit, vel dextra Tonantis
Tempore monstrarat: tristes quia pellere Parcas
Cymbamque averŒam cupiebant ire Charontis.
Defecitque malum rediitque salubrior aura 350
Numine placato. Credo respexit alumnos
Per strages hominum, per multa cadavera euntes,
Parceret ut fessis grataque quiete foveret.

Iamque MOCHINGERI virtus & facta merentur
Dicere, quam celebris quamve utilis ille Thoruno
Magnusque ingenio fuerit. Nam prima mederi
Morbis cura fuit patriæ & donare salutem.
Sed quia cœlestis fuerat facundia divum
Munere concessa, & mentis vis ignea, robur
Invictum, rerum ac regnorum maximus usus: 360
Hinc subito emerŒit Consul, fascisque petivit
Burggrabii, magnique tulit suffragia Regis.
Ille bonis partis sapiens quia sciverat uti,
Non tenebris damnavit opes nec condidit antris,
Ire sed ad Musas jussit clarumque Lyceum.
Huius ditavit multis armaria libris,
Et legavit opes solidas, voluitque perennes
In fontes fluere Aonidum doctosque magistros.
Nimirum solus sapiens scit munera terræ
Dispensare modo & rutilo dominarier auro. 370
Hinc ornat patriam, reficit labentia templa,

Suble-

Sublevat afflictos, sacras ante omnia Musas
Vatesque innocuos omni dignatur honore.
Quid mirum, si fama volat sique incluta virtus
Æternum vivit, quam condet nulla vetustas.
At qui nec patriam nec pulcras Palladis arteis
Æstimat, ille licet Cræsi Crassique talenta
Conglomeret lapidesque omnes convertat in aurum,
In tenebris jacet & vanum sine nomine corpus,
Non superis gratus, docto non cognitus orbi. 380
Felices Musæ, si Mæcenatibus illæ
Talibus effulgent, rutilas si dives arenas
Despumat Pactolus, & Hermi ripa metallo
Exundat. Sic Pindus ovat, sic turpis egestas
Pellitur æternisque Helicon valet incrementis.

Fata Mochingerum postquam rapuere, **POTENSAM**
Aufoniæ gens clara dedit. Nil doctius illo
Vistula conspexit, subitoque inclaruit ora
Prussidos. Hic etenim genitalia semina rerum,
Terræ divitias, atque obluçantia cælo 390
Sidera cognorat. Multo ille potentior usu,
Dum brevibus gyaris ægros sanabat, amorem
Magnatum meritis, celsum caput intulit astris.
Felix, quod fidos habuit coluitque sodales,
HIROVIUM, quamvis hic mente ferocior esset,
ROCHOCIUMque pium medica nulli arte secundum.

Hunc mihi Phœbe pater clementior adspice. **Magnus**
Hic **TYDICÆUS** erat: præclara gente Gedana
Editus, excelsæ Sophiæ nutritus in hortis,
Dimissa patria voluit decorare Thorunum. 400
Quanta salus urbis, quanta huic illustre Lyceum
Debet, ob immensos condensatosque labores!
Ille bonis literis formavit nempe juventam,
Ille salutareis afflictis miscuit herbas,
Et contra osores artis defendit honorem.
Spirat adhuc frugisque bonæ durare libellus
Sæcula multa potest, quali perstrinxit abusum
Artis Pæoniæ. Nempe Jatromastigas omneis
Mordaci sale defricuit repulitque deserto,
Quod nequeat Momus petulans arodere, scripto. 410

Post hunc enituit non uno sidere Thorna.
Rhaetia Lanfrancum **LAZARONUM** plurima passum,
Namque Evangelium constanti mente tenebat,
Submisit: **CUPIUS**que alia regione fidelis
Adfuit: **AMPLIAS** rebus cum laude gerendis
Præfuit, & regum multum versatus in aulis
Exemplo docuit, Medicos afferre medelam
Possè & corporibus, posse & sanare jacentem
Consiliis urbem, sæpe & moderarier urbem.

Sistite vos Phœbo junctim mea pignora, gressum 420
Huc propius ferte, ut meritis encomia vestris
Digna reportetis. Perfundunt gaudia pectus,
Quum Te **MATHESIUM** venerandi cerno nepotem
Presbyteri, quem tum vidit Joachimica vallis

Myrtam

Myſtam naturæ ſcrutatoreſque metalli,
Maxima viſceribus terræ cum copia laxiſ
Venerat argenti, atque Alemannum impleverat orbem.
JANICHJ, quem delictum columenque beata
Viderat urbs cum BORBONIO, MEISNERIDE, BOIO:
Vobis aſtra patent, victricia tempora laurus 430
Contegit, & vobis ridet formoſus Apollo.

In manes ingrata tuos, dexterrime SCHOLTZJ,
Ipfâ forem, ingenium ſi lætum artesque tacerem.
Te tellure mea felici luce creatum
Et fovi gremio & cunabula læta paravi.
Te Lugdunenſes doctum fecere Batavi:
Te Cives vitæ & natûm dixere ſtatorem:
Te nec Ephemeredes, quales Germanica virtus
Edidit, ignorant: nomenque inſcriberet aſtris
Uranie, niſi te noſſet non laudis avarum. 440
Quid te PISTORJ dicam? Tu nempè rediſti
Ad patrias ædes Patavinis doctus Athenis,
Civilem meritis fruſtra indignante coronam
Invidia, Excellens ASTROMONTANE manebas,
Dum conſtans fidei fueras melioris alumnus.
Sed te Prutheno detraxit gloria cœlo,
Sarmaticasque gravem juſſit popularier umbras.

Reliqua, dum Phœbus patientes commodat aures,
Expeditam brevibus clari ornamenta Thoruni.
BLANKIUS haut etenim noſtris inglorius oris 450
Eminet, & Patavi longæ commercia famæ
Multa refert, grandi Rectoris munere functus,
Inter & Artiſtas Italos caput extulit arduum.
SCHÆVIUS Hoſtatus nihilo minor, alta Lycei
Gloria, Cæſareo geſtavit munere laurum,
Illi nil clauſum fuerat, ſeu fidera ſpectes,
Seu vires naturæ & molem corporis hujus,
Sic ille immenſo ingenio connexa tenebat
Omnia, quæ paucis æquus concedit Apollo.
Aſt huic in medio vitæ ſtamina Parcæ 460
Difficiles rupere: ivit, qua ſtellifer orbis
Pandit iter claris propiusque Hyperionis aſtrum.

Laudibus atque utinam dignis mactare poteſſim
SEGERUM Noricum! Glomeratis obruor undis
Scriptorum, quæ docta dedit doctiſſimus orbi:
Ætatemque ferent, Phœbus dum lampade mundum
Æterna luſtrabit & ibit ſtellifer axis.
Quæ non viſa illi eſt Academia? Leucoris alma,
Pindus Pleſſiacus, Mons Regius, Altorfinum,
Rauracûm Baſileia, hunc Hafnia Cimbrica, magnum 470
Sequana mirata eſt civem Rhenusque bicornis.
Quantis hic ſtudiis clarenteis orbè Britannos
Inviſit, flavusque Iſter miteſcere fluctus
Hoc viſo increpuit! Stupuit Bojoëmica tellus,
Teutona gens etiam faſces ſublimior illi
Arte dedit medica: ſummos BAUHINUS honores
Contulit ex æquò. Patriis ſuſceptus Athenis
Cœleſti iugenio poterat clareſcere magnus,
Munera ſed majora illi ſervare repoſta

Invisitque alio terras sub sole calentes; 590
Inferet Elbingæ doctam Permessidos undam,
Artis Pæoniæ clara argumenta daturus,
Illi omnes varias peragrabunt instar Ulyssis
Terrasque tractusque maris: quid Gallia pulcri,
Anglia quid magni teneatque Batavia docti,
Visceribus quid terra premat, quid Tethyos unda,
Flora quid in pictis, Zephyri pulcherrima conjunx,
Hortis possideat, totum hoc indagine mentis
Investigabunt, pellentque potentibus herbis
Agmina morborum, vitæ lucisque statores. 600

Cresce ætas fecunda viris, floresce Thorunum
Ingeniis: pateant & celsa palatia Regum
Arti fidereæ, duretque in sæcula nomen.
Quantum Trinacriæ vertex attollitur Ætnæ,
Quantum Atlas cælo propior stellisque recinctus:
Tantum nomen eat, facunda Thoronia, natis.
Nolo indonatos tamen hoc dimittere Olympo.
Calliope, ornato viros mihi floribus illis,
Gloria queis innexa nitet, vatesque disertis
Instar apum quando stipant purissima mella, 610
Transmittunt sæclis encomia longa futuris.
Dixerat hæc Phœbus, citharamque impellit eburnam,
Et mox concilium docti dissolvit Olympi,
Elyfiosque cohors repetit Machaonia campos.

Felices animas, queis hæc encomia Phœbus
De tulit, & claris signavit nomina fastis!
Ite bonis avibus magni, & plaudentibus alis
Remigio Famæ, magnus qua diditur orbis,
Exuperate auras, humilesque relinquitte terras.
Ecce salutiferis tellus sese undique Vobis 620
Floribus exornat, stillant viridaria succos,
Læta ferunt Vobis medicamina saxa, metalla,
Gemmæ, & Erythræo legitur quæ littore concha.
Ad Vos respiciunt ægri, manibusque beatis
Oscula defigunt, onerantque anathemata mentas.

Felix inprimis Excellentissime WELSSJ,
Cujus festa dies agitur, carmenque sonorum
Imperat Aonidas cantare & dicere laudes.
Mensibus alternis Horæ Tibi prima dedere
Ubera, & ipse Tonans urbi que artique dicavit. 630
Excellentis natura parens Tibi maxima rerum
Ingenium mentemque dedit, pernoscere sacras
Herbarum vires, & qua compagine moles
Corporis exurgat, teneros firmare quid artus,
Pellere quid morbos possit, quid frangere lethum,
Hinc adeo, si forte aliis regionibus absens
Sarmatiæ fers lætus opem, tum crede Thorunum
Ferre moram nequit & queritur Te tristis abesse:
Tantus amor fidi Medici, fiducia tanta.
Ut cum forte graves accendit Sirius ignes, 640
Prata negant herbas & flores invidet hortos,
Rivus ficcat aquas, nullo depicta colore
Ridet humi facies, pereunt rubigine fruges,
Squallida cuncta jacent solis combusta calore.

Juppi-

Juppiter at postquam disperfit lætior imbres,
 Prata ferunt herbas & flores imbuit hortus,
 Stillat rivus aquas, vario stellata colore
 Cuncta nitet tellus, gravidas miratur aristas
 Et ramos etiam curvantia poma colonus,
 Omnia læta vigent cœlesti animata vigore. **650**
 Felix sorte Tua sis, spectatissime Fautor,
 Qui docta versare manu & retinere salutem
 Novisti. Flueretque utinam felicior hora,
 Ut junctis operis Tibi purpureos amaranthos,
 Vel violas, vel lilia, vel svaves hyacinthos,
 Vere novo legeret plenis GALATEA canistris!
 Sed quid ego divam, cui sacra jugalia curæ,
 Accerso, aut cupio geminatas reddere curas?
 Vivitur ingenio: nomen sine conjuge magnum
 Quæritur, & libri natorum nomina suppleant. **660**
 At tu, qui magnum frænâs æqualibus orbem
 Sol regis, & certo redeuntia sæcula motu
 Distingvis: fac ire dies celebratio ista
 Possit, & incolumi per plurima lustra redire.
 Quæso hoc familiæ dederis pulcroque Thoruno,
 Et dederis vati, quando omnia prospera captat:
 Ut sine nube dies remeet vigeatque perennis,
 Hoc nostro hospitio Musarum, Epidauria proles.
 Destillare novos facias ex æthere rores,
 Æternumque simul nectar via lactea fundat, **660**
 Thesauros det terra suos, dent coerulea ponti:
 WEISSIUS ut possit firmis compefcere vinculis
 Omne malum, ac sese claras attollere in auras.
 Astra favent votis: innectunt Horæ amarantho
 Nomen WEISSIADÆ: lumen sol aureus addit.
 Parcite, quod superest, vati clarissima mundi
 Lumina Prutheni, profugus quod dicere Vestras
 Sustinuit laudes levibusque intexere chartis.
 Parva tamen dixi: virtus majora meretur,
 Quæ non ingenio, non versibus assequar ullis, **680**
 Ipse mihi Phœbus quantumvis carmina dicet,
 Et fons Pegaseus rotos mihi proluat hortos.
 Hocque magis veniam dabit, quia semper honore
 Eximio colui Medicos, quos regna tulere
 Martia Pannoniæ, & plureis justo ordine mittent,
 Carpathus aerius nam qua se ad sidera tollit,
 SPILLENBERGIADES æternum nomen adepti
 Leucopoli, (*) morbos perfanavere malignos:
 Arte potens medica quorum vestigia prensat
 SCHWABIUS, ingenio magnus felixque medendo. **690**
 Fragarî, (**), lentæ quod proluit unda Torissæ,
 Illustres ubi Gymnasium tenuere Camœnæ,
 Invidiam potuit dentemque laceffere Momi
 FRIEDELIVS: sic ille luem compefcere norat,
 Impete quæ vario teneros dejecerat artus.
 Hocque PATERSENNUS senior, compendia quærens,
 Sæpe flagellavit morbos, quippe arte secandi
 Eminuit. Non secta illi suspectior (†) unquam

D

Non

(*) Leutschovia. (***) Eperiesinum. (†) Sociniana.

Non livor nocuit: vivit post fata superstes
 Fama viri. SANCTA CRUCII sollertia quanta **700**
 Extiterit, Chymici testantur nempe labores,
 Ille metallorum norat quia semina summum,
 Arte apicem tenuit, panaceaque munere divum
 Ignis ope emerfit, gemma pretiosior omni.
 Floret adhuc magnis Medicis Fragopolis alma,
 HAMBACHERO felix, cui civica multa parata est
 Quercus, ob ereptos civis latamque salutem,
 Lætaque RAYMANNUM miratur patria civem.
 Ac ne Cassovix laudes pulcrique Posoni
 Accumulem, queis magna etiam sua nomina crescunt, **710**
 Casibus & morbis MOLLERUM mille probatum
 (Quid non docta potest pietas?) stupet accola **** Grania**
 Isti omnes HELLENBACHIO, natalibus orto
 Magnificis, palmas cedunt. Augusta fidelem
 Aula illum quoties vidit celeremque medendo!
 Pannonia gens supplex quoties tulit aurea dona,
 Ut morbos rabidos patrio depelleret Istro!
 Unicus infelix hos inter LANGIUS exul,
 PRINCIPIS extorris quando perdurat Achatès
 Fidus, Bistonii quem jam fovet aula tyrannicæ **720**
 Quanta illi morum integritas, quam vultus amœnus,
 Quam suave eloquium, quanta experientia rerum!
 Ast hæc Pannoniæ quondam clarissima stella
 Threicio cælo (sic volvunt fata) micabit.
 Hos inquam heroas stellanti inscribere cælo
 Quid prohibet, doctis que simul sacrare Camœnis?
 Nam qui naturæ mysteria magna retexit,
 Qui vigiles curas sollerti pectore versat,
 Ut bene sit plebi, & labentia sæcula firmet:
 Hic generi humano deus est, hic vivere dignus, **730**
 Vivere per libros, relegat quos doctior ætas,
 Littora dum venti ferient, polus astra rotabit.
 Ast cui complacuit tennes sectarier artes,
 Classica qui sequitur, lucrumque in sanguine ponit,
 Vomere qui brutam didicit proscindere terram,
 Cærule qui verrit, quive Acroceraunia saxa
 (Infames nautis scopulos) transmittere sœvit:
 Prodigus ille quidem vitæ tentare videtur
 Maxima: sed duri superest spes una laboris,
 Effugisse famem aut loculos distendere numis. **740**
 Cætera cum letho intereunt, abit ocyor aura
 Et labor & fama, atque ipsa est sibi gaza sepulcrum.
 Sed lateant sane æterna caligine pressi:
 Mi satis est claros Medicos cecinisse Thorun,
 Laudisque in partes patriam traxisse novercam,
 Jam fessum Pimplea monet componere vela,
 Atque novis ventis puppim remosque parare.

* Civitas Montana Neosolium.

140

A. Jul. 55 25 109

4683